GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | Nro. 178. | 6. Listopada 1816.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Dla lepszego uposażenia szkoły gminney Tyśmienickiey w Cyrkule Stanisławowskim, którey przychody dotąd z policzeniem 50 ZR. z funduszu szkolnego dopłacanych, tylko 256 ZR. 56 4/8 Krayc. rocznie wynosiły, obowiązali się: Gmina parafialna obrządku Łacinskiego, 20 ZR. 20 Krayc., Gminna obrządku Ormiańskiego, 3 ZR. 44 Krayc., a Przeor Zakonu Dominikańskiego i oraz Pleban mieyscowy, JX. Jeżewski, 25 ZR. corocznie dopłacać; o którey to dobroczynney składce Rząd kraiowy ninicyszem donosi.

Z Wiednia d. 28. Października. — N. Cesarz i Król wysłał swoiego rzeczywistego taynego Radcę i Szambelana, Kawalera orderu Złotego Runa i W. Krzyża Królewsko-Węgierskiego orderu S. Szczepana, Xięcia Józefa Szwarcenberga, iako nadzwyczaynego W. Posła do Monachium, dla żądania w imieniu J. C. K. Mości ręki Królewncy Karoliny Augusty, drugiey rodzoney Córki z pierwszego małżeństwa N. Króla Bawarskiego. Ze strony Królewsko-Bawarskiego Dworu przybył tu Szambelan Królewski, rzeczywisty Radca Stanu, Kawaler orderu S. Huberta, S. Jerzego i W. Krzyża orderu cywilney zasługi Korony Bawarskiey, Aloizy Franciszek Hrabia Rechberg Rothenlöwen, iako nadzwyczayny W. Poseł dla podpisania kontraktu ślubnego, i odprawił dnia wczorayszego około godziny 2giey po południu uroczysty wjazd do tuteyszey stolicy. Orszak ciągnął w assystencyi kilkunastu galowych poiazdow, z letniego pałacu Xięcia Szwarcenberga, przez kilka głównych ulic mi sta do pomieszkania W. Posła na ulicy Wallner. Z tamtąd przyiechał tenże uroczyście do Dworu, gdzie go C. K. Urzędnicy dworscy do sali obrzędowey wprowadzili, i gdzie mu N. Cesarz i Król posłuchanie dać raczył. Po tem miał W. Poseł posłuchanie u N. Cesarzowica Następcy tronu, a dziś w południe u Arcy-Xiążąt. (*Z gaz. Wiedeńskiey.*)

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Według listów, datowanych z Jamaiki pod d. 22. Sierpnia (a umieszczonych w gazetach Londyńskich), wiedziano tamże o zupełney klęsce Bolivara, poniesioney w dniu 12. Lipca. Jenerał ten zamyśla teraz porzucić sprawę powstańcow, którzy go tak słabo wspierali. Przyiaciele niepodległości Amerykańskiey, znayduiący się w Anglii, polegaią teraz na Królewskim Jenerale Morillosie, o którym rozgłaszaią, że z powodu złego obeyścia się z nim ze strony Rządu, skłonnym bydź ma do złamania mu wiary. W mieysce Hrabiego Abascala, przeznaczonym został na Wice-Gubernatora Limy Jenerał Pezuela, który dotychczas dowodził woyskiem Królewskich w Wyższey Peruwii; pierwszy chciał popłynąć z Calao do Europy. — W Buenos Ayres wiedziano d. 19. Lipca o wypełnieniu wyprawy z Rio-Janeiro, i o przeznaczeniu oneyże do rzeki la Plata. Zdaie się, że wysłańcom Brazyliyskim powiodło się szczęśliwie rozszerzenie tey opinii, iakoby tylko zaięcie lewego brzegu rzeki la Plata było zamiarem tey wyprawy. Tymczasem Rząd w Buenos Ayres wydał odezwę, przestrzegaiącą obywateli w zagrażaiących niebezpieczeństwach, i upominaiącą onych do iedności.

Trzy woienne okręty Hiszpańskie, i reszta okrętów, które z nowym Wice-Królem Mexykańskim, Jenerałem Apodaca, odpłynęły d. 28. Lipca z Havannahu, powróciły tam znowu d. 4. Sierpnia. Niektórzy przypisuią ten ni spodziewany powrót złemu stanowi okrętów, które nie były w stanie wytrzymać żeglugi; inni zas naznaczaią przyczynę taką, iż eskadra powstańcow czatowała na Wice-Króla w zatoce Campeche. Donoszą z kilku stron, i zdaie się bydź rzeczą pewną, że na owych wodach znayduie się znakomita eskadra. — Także i na brzegach Kuby widać ieszcze nieprzyiaciol Hiszpanii, którzy kilka portow zamknęli.

X

Hiszpaniia.

Królowa Hiszpańska zjechała z Siostrą swoią, Małżonką Infanta Don Karlosa, d. 28. Września do Madrytu, a d. 29. odbyła się uroczystość zaślubienia w Kościele Franciszkańskim. Radość Ludu była niezmierną, a festyny trwały ieszcze d. 1. Października. Damom Madryckim pozwolono bywać bez robronow u Dworu, gdyż wydany w tym względzie wyrok Królewski opiewa; „że robrony nader są nieprzyiaźne elegancyi, i raczey ciężarem, aniżeli ozdobą."

Król żądał pożyczki od miasta Madrytu dla opędzenia wydatków swoiego zaślubienia. Chociaż pożyczka ta nie wynosi więcey, iak 6 miliionów re lów (około półmiliiona Złotych Reńskich), przecież Kommissya ustanowiona do rozkładu tey summy, a składaiąca się z kupców, doznaie wielkich trudności. Tem bardziey pragną nowego planu finansowego w Hiszpanii, ile że papiery kraiowe tracą w teraźnieyszem położeniu rzeczy 82 do 83 od sta.

Gazety Paryzkie z d. 14. Października, umieściły następuiący wyrok N. Króla Hiszpańskiego, wydany 29. Września, iak w dniu zaślubienia iego: „Jest wolą Moią, aby ów dzień szczęśliwy, w którym zapewniam Państwu Moiemu pokóy i swobodę, daiąc Hiszpanom w osobie Królowey, wielce ukochaney Małżonki Moiey, miłościwą Matkę, oznaczony był świadectwem Moiey Królewskiey łaskawości; a gdy szczęście, które Mi gotuie ów dzień, tem uroczystszy przez zaślubienie N. Brata Moiego, Infanta Don Karlosa z Infantką Donną Maryą Franciszką, nie byłoby zupełnem, gdyby ów dzień nie przyniosł oraz zgodney z prawami i położeniem Kraiu ulgi dla nieszczęśliwych, ięczących pod ciężarem swoich występków; przeto postanowiłem zezwolić na amnestyę powszechną (*indulto general*) dla wszystkich zbrodniarzy Półwyspu i wysp sąsiedzkich, do których zastosowana bydź może, i którzy się nią cieszyć będą mogli bez szkody trzeciego, lub bez ubliżenia publicznym Sądóm sprawiedliwości karzącey. Rozkazuię oraz, aby Mi Rady Moie, Admiralicyyna, Woienna i Indyyska, podały sposób, iakby zastosować tę amnestyę do całey woyskowości siły lądowey i morskiey we wszystkich Kraiach Moich Półwyspu Amerykańskiego, które zboczyć mogły z drogi rozumu (*sendero de la razon*). Zachowuię sobie nadać tey łaskawości Moiey ową rozciągłość, do którey powołuią Mnie uczucia Moie, i nayszczersze życzenie widzenia wszystkich Poddanych Moich, zgromadzonemi około Moiego tronu. W skutku tego oświadczam: 1) Amnestya rozciąga się do wszystkich więźniów, znayduiącyh się w więzieniach Madrytu i Królestwa, którzy nie popełnili zbrodni obrazy Majestatu Boskiego i ludzkiego, rozmyślnego zabóystwa, xiężobóystwa, fałszowania mouety, podpalania, wywożenia z Kraiu artykułów, których wywoz zakazany, bluźnierstwa Boga, grzechu Sodomskiego, zdzierstwa i uciemiężenia Poddanych, fałszowania pism, opierania się sprawiedliwości, i rabunku Królewskich dochodów; wyłączonymi są podobnież od tego włóczęgi, skazani wyrokiem do służby w woysku liniiowem lub morskiem, albo też na areszt szpitalny. 2) Podobnież rozciąga się ta amnestya do wszystkich zbiegłych dłużników, bądź przytomnych, bądź zaocznie na więzienie skazanych, którzy stawić się maią do Władz sądowych, ieżeli się znayduią w Hiszpanii, w przeciągu 6ciu miesięcy, ieżeli zaś za granicą, w ciągu iednego roku, gdzie po zgłoszeniu się takowem do owych Sądów, w których się toczą ich sprawy, uzyskaią uwolnienie swoie. 3) Do tey amnestyi, (z zastrzeżeniem wyiątków obiętych artykułem 1wszym) należyć maią owe tylko występki, które przed ogłoszeniem ninieyszem, nie zaś owe, które iuż później popełnione zostały. 4) Nakoniec uczestnikami tego ułaskawiaiącego prawa, maią bydź ci wszyscy zbrodniarze, którzy skazani zostali ostatecznie na galery, lub do ciężkich robot w zbroiowniach, lecz ieszcze na mieysce przeznaczenia swoiego nie odeszli, ani też w drodze tamże nie znayduią się; atoli w tym tylko przypadku, ieżeli nie są skazanymi za zbrodnie obięte artykułem 1wszym. 5) W przypadku, gdzie iest oskarzyciel, chociażby pozew i z urzędu był wydanym, amnestya wówczas tylko mieysce mieć może, gdyby oskarzyciel od skargi swoiey odstąpił. Jeżeli rzecz idzie o summy pieniężne, skutek amnestyi zawieszony bydź ma do czasu zupełnego zaspokoienia, lub zrzeczenia się roszczeń osób interessowanych; przecież, gdyby takowe summy, lub grzywny przypadały na rzecz Fiskusa, lub iakiego donosiciela, w takim razie, ninieysza łaska Królewska, ma bezwłocznie odnieść zupełny swóy skutek."

Dano w Pałacu d. 29. Września 1816.

Ja, Król.

Według doniesień z St. Jean de Luz pod d. 4. Października, kazał Rząd Hiszpański szukać od nieiakiego czasu Jenerała Renovalesa, który przed kilku miesiącami uwikłanym był w spisek w Madrycie. W mniemaniu,

że się ten Jenerał w Bilbao znayduie, posłano tamże batalijon dla poymania go, atoli wszelkie śledzenia były bezskuteczne; tymczasem miano w Bilbao i w Walladolidzie kilkanaście osób aresztować.

Dzienniki Angielskie donoszą, że Hiszpański okręt cłowy z Algesiras, uderzył w ciaśninie morskiey pod Gibraltarem na mały okręt Bravo, naładowany towarami Angielskiemi, a przeznaczonemi do Kadyxu i Lizbony, i że zabito Kapitana i trzech iego ludzi, chociaż się w cale nie bronili. Okręt ten zaprowadzono do Algesiras, gdzie go przytrzymano, a znayduiące się na nim towary w sekwestr pod tym pozorem wzięto, iż musiały bydź rozpakowane iako kontraband, prowadzony do Kadyxu. Poseł i Konzul Angielski w Madrycie zanieśli przeciwko temu mocną protestacyę.

Francya.

Gazeta Londyńska Kuryer spuściła od niedawnego czasu trocha z owego nieprzyiacielskiego tonu, który była przybrała względem urządzenia Francuzkiego z d. 5. Września, tyczącego się rozpuszczenia dawney Izby Deputowanych, a zwołania nowey; gazeta Times zaś, nie przestaie wystawiać go za rzecz przeistoczoną na korzyść rewolucyonistów. Z zadumieniem czytamy w tychże gazetach, iż Anglicy miesieliby bydź albo niewolnikami Francyi, lub też iey Panami, i że nie powinniby tego ścierpieć, aby Ludwik XVIII. umieszczał Jenerałów lub ludzi z czasów rewolucyynych.

Dziennik Merów z d. 13. Października donosi: „Na wyborach do tego czasu odprawionych, obrano 211 Deputowanych. Działania Zgromadzeń obieraiących w Departamentach Cote-d'or, Mayenne i Manche, podobnoś odprawiły się bez żadnego skutku; ponieważ iedna część obieraiących widząc, że wybory nie poszłyby według iey życzenia, cofnęła się ze swoiem głosowaniem, a liczba obieraiących, którzy wiernie zostali na swoich mieyscach, pomimo, że tworzyła większą część Członków obecnych, wszelako nie stanowiła większości owych obieraiących, którzy mieli prawo głosowania. Jest to ta sama sztuczka, która przeszkodziła ukończeniu wyborów w Departamentach Północnym, Ain, Oise i Eure; brakuie 24 Deputowanych w Departamencie Północnym, 1go w Ain, 2ch w Oise, a 3ch w Eure. Liczba Deputowanych (wyiąwszy powyższych), których mianowanie nie iest wiadomo, wynosi 25."

Dnia 15. Października wiedziano iuż nazwiska 225 Deputowanych. Wiadomo, że Izba składać się ma według rozporządzenia z d. 5. Września ze 258 Członków; lecz że trzy Zgromadzenia obieraiące rozdwoiły się nie przyprowadziwszy wyborów do skutku, cztery zaś, nie ukończywszy ich zupełnie, przeto liczba Deputowanych zniżyła się na 240.

Minister Francuzki Laine kazał niedawno dać na licytacyi 50 liwrów za pochwalną mowę na rewolucyę, napisaną przez Chateaubrianda przed blisko dwudziestoma laty.

Dnia 19. Października, Sąd Policyi poprawczey w Paryżu rozpoczął sprawę przeciwko Pułkownikowi Bernardowi. Ta sprawa, która od dwóch miesięcy wzbudzała uwagę Publiczności, nadarzyła tymczasem przy pierwszey rosprawie mało co interessuiącego. Bernard stawił się w mundurze, iako Kawaler orderu S. Ludwika i legii honorowey. Na zapytania Prezesa odpowiedział, że przypadkiem poznał się z obudwoma Willarsami (z oycem i synem), nie dawno dla wielu oszustw przed Sądem stawionymi, których trzymał za ludzi prawych. Za ich pośrednictwem przyszedł do związków z nieiakim Wolfem, Pruskim Kommissarzem policyynym w Akwizgranie (Aachen). Ten ieszcze ku końcowi roku 1815go w Paryżu przesiaduiąc, okazywał wielkie pragnienie służenia Królowi Francuzkiemu, i uwiadomiania Rządu o podstępach, któreby w obcych Kraiach czyniono. On (Bernard), chociaż nie miał żadnego zlecenia, aby się w tey mierze wdawał z Wolfem, nie mógł iednakże iako Kawaler orderu S. Ludwika zaniedbywać żadney sposobności do obiaśnienia się w tym względzie. Tak tedy wdał się z nim w korrespondencyę, i tylko szczególnie iednemu przyiacielowi pokazywał listy, które z Akwizgranu odbierał. — Prezes i Prokurator Królewski P. Vatimenil nalegali na oskarzonego, aby obiaśnił pewne, bardzo osobliwsze texta tey korrespondencyi. Pokazało się, że Wolf nie pisał o tem, co się działo w Akwizgranie, lecz że tylko przesyłał wiadomości, które Bernard sam w Paryżu wymyślał. — Oskarzony poprzysięgał czystość zamiarów swoich, i twierdził, że dla tego tylko w takich wyrazach pisywał do Wolfa, aby mu podać materyę do wywiadywania się, a to w naywiększem przekonaniu wewnętrznem, że te pogłoski były prawdziwe. — Wolf stanąwszy za świadka, długo rosprawiał o swoich stosunkach z P. Grunerem, Gubernatorem Pruskim w Moguncyi,

)(2

gdy przez zniesienie Królestwa Westfalskiego utracił był mieysce przy Hieronimie Bonapartem. Urząd Kommissarza Policyi, który w Akwizgranie otrzymał, nie odpowiadał życzeniom iego, ponieważ byłby wolał zostać umieszczonym w Paryżu, gdzie siostra iego za mąż poszła. A że sobie życzył otrzymać mieysce przy Ministerium spraw zagranicznych; i przez poprzednicze usługi chciał się zalecić, przeto udał się do obudwoch Willarsów, ci zaś polecili go Pułkownikowi Bernardowi, którego on miał za człowieka wielki wpływ posiadaiącego, chociaż on mieszkał na piątem piętrze. Przekonany, że w samey rzeczy Bernard wielki wpływ posiada, powziął do niego Wolf naywiększe zaufanie, i okazał się mu do wszystkiego gotowym. On przepisywał mu wzory do listów, które mu przesyłano, ponieważ dano mu do zrozumienia, że to iest środkiem usłużenia Rządowi Francuzkiemu.

Dalszy ciąg tey sprawy miał za 8 dni nastąpić.

Dnia 11. Października rozpoczęto w Sądzie Policyi poprawczey sprawę Xiędza Fleury, obwinionego o wydrukowanie i rozszerzenie pisma, w którem nienaruszalność własności narodowey, w wątpliwość podaie. Xiądz Fleury zaniosł skargę o nieprzyzwoitość (incompetence) Sędziego, z powodu, iż mieszkaiąc w Nantes, powinien był powołanym bydź do Sądu tegoż samego miasta. Na przełożenie P. Vatimenil uznał się Sąd przyzwoitym, ponieważ pismo, o które się sprawa toczy, drukowane i rozdane było w Paryżu, a według osnowy postępowania kryminalnego, sądzone bydź maią zbrodnie i przestępstwa przez owe Sądy, w których okręgu popełnione były. Sprawa ta odłożoną została na trzy tygodnie.

Podczas, gdy Xiążę d'Angouleme odwiedzał niedawno w Paryżu uważalnię astronomiczną, a członkowie biorą długości uskarżali się na brak pewnego nowego narzędzia, któreby pożytecznem bydź mogło do tem większey dokładności w ich postrzeżeniach, przysłał im Xiążę nazaiutrz dla sprawienia tego narzędzia 12,000 franków.

Niemcy.

Według doniesień z Frankfórtu nad Menem, przybył tamże były Król Szwedzki, który teraz (iak wiadomo) przybrał nazwisko Gustawsohn.

Druga narada w celu przygotowania się do Seymu Niemieckiego, na dzień 9ty Października wyznaczona, odprawiła się dnia tegoż samego. Zagaiono ią odczytaniem protokółu poprzedniczego posiedzenia (*obaczyć numer 172gi gazety naszey stronnicę 846*), który także po niektórych nieznaczących uwagach przyiętym, i od wszystkich Posłów Związku Niemieckiego podpisanym został. Gdy potem Poseł miasta Frankfórtu oddalił się, Królewsko Hannowerski Poseł P. Martens, imieniem Wydziału, który wziął był na siebie podanie propozycyi względem stosunków Seymu z wolnem miastem Frankfórtem, odczytał proiekt maiącego się podać do przyięcia Senatowi tegoż wolnego miasta rozwinienia zasad względem stosunków Seymu związkowego z temż miastem, tudzież doniesienie pomienionego Wydziału tyczące się owych stosunków. Zasiadaiący pierwsze mieysce C. K. Poseł Austryacki proponował, aby ten proiekt do przepisania podano, co iednomyślnie przyięto, i postanowiono, aby się wkrótce względem onegoż porozumieć.

Dalsza narada przygotowawcza Posłow Niemieckich, odprawiła się d. 15 Października.

Niemasz iuż żadney wątpliwości, że Seym Niemiecki d. 5. Listopada zagaionym bydź ma. Przedmioty, któremi się nasamprzód zatrudnić maią bydź: 1.) urządzenie i obiaśnienie spraw Związku Niemieckiego w powszechności; 2.) opatrzenie Zareńskiego Duchowieństwa, i 3.) urządzenie woyskowości w Niemczech. — Senat wolnego miasta Frankfórtu ofiarował każdemu Posłowi straż honorową, którey iednakże nie chciano, i tylko straż przy pałacu Xiążąt Thurn i Taxis, gdzie się oraz Kancelarya Związku Niemieckiego znayduie, przyięto; podziękowano także za festyny, które Senat Frankfórtski chciał dać dla uświetnienia zagaienia Seymu Niemieckiego.

Stany Królestwa Wirtemberskiego zebrały według życzenia Króla w kodex przepisy dawney Konstytucyi, za pomocą wyznaczonych do tego Kommissarzy Królewskich, i podały go Królowi do przyięcia. Tymczasem podaną ma bydź Stanom, równie do przyięcia, nowa Ustawa konstytucyyna, wypracowana przez Pełnomocników Królewskich.

Miasto i Amt Schorndorff podały Stanom Wirtemberskim protestacyę przeciwko uciążliwym podatkom i usunięciu dawnych przywileiow.

W dniu 18. Października, iako w rocznicę bitwy pod Lipskiem, zezwolił Xiążę Elektor Heski na dopłatę do pensyi dla niższych Offiicerów i Urzędników cywilnych, i porozdawał ordery.